

BU İKTİDAR GİTMELİ

**PATRONLARIN DOSTU
İŞÇİLERE DÜŞMANLAR**

**KADIN VE LGBTİ+
HAKLARINI TANIMİYORLAR**

**SAVAŞTAN YANALAR
BARIŞA KARŞILAR**

**DEPREMİ FELAKETE
DÖNÜŞTÜRDÜLER**

**YEŞİL SOL PARTİ'YE OY VERELİM
EŞİTLİK VE ÖZGÜRLÜK İÇİN SOKAKTA DİRENELİM!**

KEMAL KILIÇDAROĞLU'NA MEKTUP: GÖÇMEN DÜŞMANLIĞINA SON VERİN

Kemal Bey, CHP Genel başkanı ve önümüzdeki seçimlerde 13. cumhurbaşkanı adayı olduğunuz için size göçmen sorunu ile ilgili bazı noktaları açıklamak hem bir zorunluluk hem de çok acil bir görev.

Bizler milyonlarca insanın mevcut rejimden kurtulması anlamına gelen AKP-MHP ittifakının boğucu, korkutucu politik atmosferine karşı milyonlarca insanın bir nefes için oy vereceği size hiçbir beklentimiz olmadan, eğer cumhurbaşkanı seçilebilirden işçiler, ezilenler ve yoksullar için herhangi bir radikal değişiklik olmayacağını bilerek, uyarılarımızı vurgulu bir şekilde ifade ederek oy çağrısını yapıyoruz. Bu oy çağrısını yaparken sermaye sınıfına, sağcılara, ırkçılara hiçbir taviz veremeyeceğimizi ifade ediyoruz, siz seçimleri kazandığınızda hayatın günlük gülistanlık hale gelmeyeceğini bilerek yapıyoruz.

Oyumuz size. Fakat ezilenlerden yana radikal bir değişim yönünde herhangi bir beklentiye girmeden.

Çünkü böylesi değişimlerin ancak ezilenlerin kendi mücadelesi ile hayata geçireceğini biliyoruz. İşçilerim kurtarılardan kurtulması gerektiği bilinen bir gerçek.

"Helalleşme, yetmez ama evet"

Aylardır süren altılı masa pazarlıkları tüm toplumu çok yordu.

Üstelik 6'lı Masa'nın bileşenlerinin çok yaşamsal bazı politik başlıklardaki tutumlarının ve zaman zaman kamuoyuna açıklanan mutabakat belgelerinin bizler açısından kabul edilebilir olmasının çok uzağında politik yaklaşımlar ve önermeler içerdiği bütün açıklığıyla ortada.

Bunlar sizin hem 6'lı Masa'yı bir arada tutmak için hem HDP'yi ve toplumun çeşitli muhalif kesimlerini belirli bir siyasal tutumda, en azından aynı seçim tutumunda bir arada tutmak, seçimlere ortaklaşa girebilmek için attığınız adımların önemsiz olduğunu düşündüğümüz anlamına gelmiyor.

Aynı şekilde, eleştirilerimiz, 2017 yılında Ankara'dan İstanbul'a yapılan "Hak-Hukuk-Adalet" yürüyüşünün ardından daha belirgin hale gelen CHP'nin geleneksel, devletçi, vesayetçi, Kürt sorununda çözüm süreçlerine düşmanlıkta sınır tanımayan, laik dindar bölünmesinde kutuplaştırıcı olarak oynayan CHP'nin bazı bürokratik yapılarını, öğelerini ve kadrolarını, hatta zaman zaman partinizin tabanının bazı kesimlerinin eğilimlerini karşınıza alarak başlattığınız helalleşme sürecinin önemsiz olduğu anlamına da gelmiyor.

Helalleşme süreci eğer bir ilerlemeden söz edilecekse, hem aşırı yavaş bir şekilde,

de, ilerlemektedir hem de tam çaplı bir demokratik değişimin yaşanması için gerekli olan sahici bir "yüzleşme" sürecinin başlatılması hedefinin çok uzağındadır. Bu durum helalleşme adımlarını önemsizleştiriyor.

Kürt halkının hakları her düzeyde tanınmalı

Son HDP ziyaretiniz, HDP temsilcileriyle basın toplantısında Kürt sorununun çözümünün gerekliliği ve anadil hakkında savunduğunuz özgürlükçü talepler oldukça önemli.

Elbette, ne bu görüşme sırasında söyledikleriniz ne helalleşme konusunda küçük de olsa önemsiz olmayan adımları atmış olmanız ve ne de CHP içindeki katı, bürokratik milliyetçi yapıya rağmen attığımız bazı adımların olumlu tonları çok yakın tarihte özellikle CHP'nin HDP'li vekillerin tutuklanması sürecinde "anayasa aykırı ama evet" tutumunuzu unutmamıza neden olabilir. Tıpkı, iktidarın sınırötesi askeri hareketlarına verdiğiniz çoğu boşuklu desteği de unutamayacağımız gibi.

Göçmen düşmanlığı savunulamaz!

Dediğimiz gibi, bizim size oy çağrımızın asli nedeni, öncelikle, milyonlarca insanın mevcut rejimden kurtulup derin bir nefes alma arzusuyla ortaklaşmaktır. Erdoğan'ın yenilmesiyle açığa çıkacak politik enerjinin radikal bir sol dalganın gelişmesi için nihayet uygun bir politik iklim yaratma potansiyelidir.

Fakat, iki gün önce bir kez daha göçmenlerle ilgili yaptığımız bir çağrı var ki çok açıkça size sadece göçmen düşmanlarının, ırkçıların, Tanju Özcanların, Ümit Özdağların oy vereceğini düşündüğünüzü gösteriyor. İki gün önce "Afgan kaçakların ülkemize aktığının haberleri geliyor. Mehmetçiğimize sesleniyorum. Vatan hepimizin vatanı, hudut da hepimizin namusu. Sınırdaki görevinizi yapın, kimseyi dinlemeyin." dediniz!

Bu, görülmemiş ölçüde insanlık dışı bir çağrıdır!

Bu, iktidarın kullanmakta olduğu dilin, dezavantajlı gruplara yönelik hakir gören yaklaşımının bir ve aynıdır.

Sık aralıklarla göçmenleri hedef tahtasına oturtmanız gösteriyor ki siz ve seçim kampanyanızın kurmayları göçmen düşmanlığı yapmanın, bu toplumun en korunaksız kesimi olan göçmenlerden sürekli olarak bir fazlalıklı gibi, ekonomik, politik ve ahlaki alanlarda yaşanan kokuşmuşluğun sorumlusuymuş gibi söz etmenin seçmenlerin size oy vermesini garantilemek anlamına geldiğine ikna olmuş durumdasınız.

Bu aşırı sağcı yaklaşımda o kadar ısrarlısınız ki bu kez askerleri yasadışı bir eyleme, göçmenlere şiddet uygulamaya davet ediyorsunuz.

Tıpkı Trump'ın sınırlara duvar örmeyi ve sivil ve askerleri göçmenlere yönelik müdahalede bulunmaya tevik etmesi gibi.

Bir ülkeden canını kurtarmak için sizin yaşadığınız ülkeye kaçanlara nasıl davranılacağını belirleyen uluslararası mevzuatlar var. Bu mevzuatların hiçbirisi askerleri göçmenlere yasa dışı şiddet uygulaması hakkını vermez.

İrkçı sosyal medya hesaplarıyla yine ırkçı internet sitelerinin sizleri bu yoğunlukta belirlemesi gelecek günlerde izleyeceğimiz politikalar açısından kaygı verici.

Bu yüzden, öncelikle sınırdan abarttığınız gibi bir Afgan göçü yaşamadığının farkına varmanız gerekiyor.

Eğer siz oy toplayacağınızı düşündüğünüz için göçmen düşmanlığı yapıyorsanız, bazı başka kesimlerin oyunu almak için idamı savunabilirsiniz örneğin. Kadına yönelik şiddeti teşvik edebilirsiniz, emin olun yine başka bazıları size kucak açacaktır. Temel insan haklarının referandum konusu olamayacağı dezavantajlı gruplar da seçim süreçlerinde düşman-

laştırılmaz.

Mülteci hakkı insan hakkıdır!

Bu yaptığımız çok sayıda göçmen düşmanı ve ırkçı odağın yıllardır yapmakta olduğu ürkütücü bir hata. Ürkütücü, zira göçmenlerle ilgili ana akım siyasetçilerin her hedef gösteren iddiası ırkçı örgütlenmelerin sokakta, yaşadıkları mahallelerde göçmenleri öldürmesi için alan açıyor. Göçmen düşmanı her iddia yakılarak, bıçaklanacak, dövülerek, linç girişimleriyle öldürülen her göçmenin sorumluluğunu taşıyor.

Erdoğan iktidarı göçmenleri bir pazarlık konusu haline getirip uluslararası mülteci haklarını hiçbir şekilde tanımıyor, siz de iktidarın güvencesiz bıraktığı göçmenlerle her düzeyde dayanışma örgütleyeceğinize göçmen aleyhtarı politik havayı güçlendiriyorsunuz.

Göçmenleri hedef göstermeye bir son verin!

Türkiye'deki hiçbir sorunun kaynağı göçmenler değildir. Sorunların kaynağı göçmenleri de Türkiyeli işçileri de aynı anda yoksullaştıran, köle gibi çalıştıran, ezen, dışlayan, hedef gösteren, bölmeye çalışarak yöneten kapitalist sistem, devlet, siyasi iktidar ve ırkçı milliyetçi çevrelerdir.

İrkçılardan oy isteyen çok parti var. Unutmayın, sadece göçmen düşmanlığı yapmak üzere kurulmuş bir parti bile var. En çok göçmen düşmanlığı yapanın en çok oy alacağını kanıtlayan hiçbir çalışma yok. Ama içinde bizlerin de olduğu yüzde 25'lik bir kesim, göçmenlerle bir arada yaşamak istiyor.

Bir de yüzde 25 kararsız seçmen var.

Hem bizler hem de kararsız seçmenler sınırdaki göçmenlere binbir eziyet çektiren iktidarı mumla aratacak uygulamaların çağrısını şimdiden yapan size oy vermek zorunda değiliz.

Şunu kavramanızın hem acil hem de yaşamsal olduğunu düşünüyoruz: **Size oy vermek zorunda değiliz. Göçmen düşmanlarına oy vermek zorunda değiliz.**

Nasıl seçim kampanyanızda aşırı sağcının idam talebini dillendirmiyorsanız tüm dünyada aşırı sağcının göçmen düşmanı iddialarını, fantezilerini ve taleplerini de dillendirmeyin.

Uluslararası hukuku, insanlığın küresel kazanımlarını insan haklarını merkezine alın.

CUMHURBAŞKANI ADAYLARI, İTTİFAKLAR VE EHVEN-İ ŞER

Mayıs seçimlerine katılması kesinleşen 4 isme bakıldığında, neleri savunuyorlar, kimleri temsil ediyorlar? Ehven-i şer yani kötünün iyisi yaklaşımı, birden fazla sermaye politikası ve partileri arasında seçime zorlandığımızdan Oy pusulasında yer alan isimleri, aşırı sağın merceğinden ele alırsak:

Birinci sırada yer alan Recep Tayyip Erdoğan, 21 yıldır Türkiye'yi yönetiyor. Son 6 yılda baskıcı bir yönetim kurmaya girişti. Ortağı olan ülkücü birlikte faşistlerle birlikte rejimi değiştirerek başkanlık sistemini getirdi. 2018'den bu yana yaşanan ekonomik krize bir çözüm getirmediği gibi bu dönemde büyük bir serveti küçük bir azınlığın eline aktardı. İşçiler görülmemiş zorluklarla ayakta kalmaya mahkum edildi.

Erdoğan, aşırı sağcı bir dizi partinin adayı olarak karşımıza çıkıyor. Koalisyonları reddederek savunduğu başkanlık sistemi, şimdi kendine zarar verir şekilde işliyor. Yüzde 50+1 zorunluluğu, seçmenlerini kaybeden AKP'yi (sadık ortağı MHP'nin yanısıra) BBP, Yeniden Refah ve HÜDA-PAR gibi küçük partilerle seçim ittifakı kurmaya zorladı. Kürt sorununun çözümüne kökten karşı çıkan milliyetçiler, kadın haklarını ve LGBTİ+'ların varoluşuna karşı çıkanlar, aşırı karşıtları, parti üyeleri Hrant Dink cinayetine karıştıranlar, 3 bin kişiyi vahşi işkencelerle katledenler. Bu küme kapitalistleri ihya eden Erdoğan yönetiminin değişmemesini istiyor. Perinçek, Cumhurbaşkanlığına alınmadığı ve 100 bin imza toplayıp adaylık hakkını kazanmadığı için bu ittifakın dışına düşmüş gözükse de 15 Temmuz darbe girişimi sırasında Erdoğan'ın ittifak kurduğu ulusalcılar da bu bileşimin parçasıdır. Devlet içinde adli mekanizmadan güvenliğe uzanan geniş bir alandaki yüksek bürokratlar da mevcut iktidarın arkasında.

Cumhurbaşkanlığı adayları arasında bir işçinin oy vermemesi gereken başlıca ise şu anda Türkiye'yi yönetemeyen halde.

Gelecek sayıda: ► Pusuldaki iki önemsiz isim ► Kılıçdaroğlu ve Millet İttifakı, nerede duruyor?

UNUTMA, UNUTTURMA

► 6 Şubat'ta Maraş'ta meydana gelen iki büyük deprem, 10 ilde ve Suriye'de büyük yıkım yarattı. Türkiye'den açıklanan son rakamlara göre can kaybı 50 bin 96, yaralanan sayısı ise 107 bin 204 kişi. Suriye'de 3 bin 800 kişi hayatını kaybetti.

► 2,5 milyon depremzede çadırlarda yaşıyor. Aylarca çadırda kalmaya devam edecekler.

► Deprem sonrası stoklanmış çadırlara ve hazır yiyecekleri AHBAP Derneği'ne satan Kızılay Başkanı Kerem Kınık, istifaya yanaşmadığı gibi hala görevden alınmadı. Fakat Kızılay hakkındaki rahatsızlık büyümeye devam ediyor.

► Konteyner talepleri karşılanmış değil. Bölgeye gönderilen konteyner ev sayısı binlerle ifade ediliyor.

► Yardımlar ve gönüllüler azalmış durumda. Berbat bir yaşama hapsedilen depremzedeler kendi başlarına bırakılıyor.

► Birçok yerde açlık sorununun ortaya çıktığı söyleniyor. Zaten İçişleri Bakanı Soylu'da bir süre önce kahvaltılık yardımı çağrısında bulunmuştu.

► Birleşmiş Milletlere bağlı Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) acil yardım çağrısında Türkiye'de 658 bin Suriye'de 170 bin çalışanın depremin ardından geçim kaynağından olduğu duyuruldu.

Türkiye'ye ilişkin ilk verilere göre, 150 bini aşkın işyeri kullanılmaz hale geldi. Depremden etkilenen çalışan-

ların her birinin, iş bulamadığı takdirde her ay ortalama 230 doları aşan gelir kaybı yaşadığı tahmin ediliyor. Bu kriz nedeniyle, deprem bölgesinde aylık 150 milyon dolar civarında emek geliri kaybı oluştu.

Türkiye'de depremden etkilenen illerde 4 milyonu aşkın çalışan yaşarken, bunların çoğunluğu tarım, imalat sanayi, ticaret veya diğer düşük katma değerli hizmetlerde çalışıyordu.

ILO, Türkiye için istihdam kayıplarına ek olarak, iş sağlığı ve güvenliği ile çocuk işçiliği alanlarında risklerin artmış olabileceği uyarısı da yaptı.

► Yaklaşan depremler yıllar önceden biliniyordu, bizzat AFAD tarafından raporlanmış ve Maraş'ta depreme hazırlık için tatbikat bile yapılmıştı. Deprem geldiğinde yapılan şeylerin gerçek bir hazırlık olmadığı ortaya çıktı. Maraş, Hatay ve Adıyaman başta olmak üzere depremin yıkım yarattığı yerlere devlet 3 gün sonra varabildi. Geç kalan arama kurtarma çalışmalarına, su, yiyecek ve çadır dağıtımında organizasyonluk sorunu da eklendi. Afet böylece iktidar eliyle felakete dönüştürüldü. Ve tek bir istifa bile yok. Milyarlara para toplanmasına rağmen Samandağ'da çocuklar açlık çekiyor.

► Yaklaşan seçimlerde oylarımız sorumlulardan hesap sorma ve onları gönderme kadar, acil destek ve yardım bekleyen 2,5 milyon kişinin sağlıklı ve güvenli şekilde barınması için seçim sonrasına uzanan bir mücadele-

YÜKSEK ENFLASYON, DÜŞÜK ÜCRETLER, RAKAMLARIN GÖSTERDİĞİ

IRMAK YAVLAL

Dünya Bankası, şubat ayı "gıda güvenliği" raporunu yayınladı. Rapora göre Türkiye, yıllık yüzde altmış dokuz enflasyonu ile en yüksek gıda enflasyonu sıralamasında beşinci sırada yer alıyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan mart ayı enflasyon verilerine göre ise martta yüzde 2,29 artan enflasyon, yıllık yüzde 50,51 oldu. Ancak bağımsız akademis-

yenler ve ekonomistlerden oluşan Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) tarafından paylaşılan oranlar ile TÜİK verileri arasında büyük bir fark bulunuyor. ENAG mart ayında enflasyon artışını yüzde 5,08, yıllık artış ise yüzde 112,51 yani TÜİK'in yayınladığı oranların iki katından fazla olarak açıkladı.

TÜRK-İŞ'in her ay yayınladığı açlık ve yoksulluk sınırı araştırmasının mart ayı sonuçlarına göre de dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 9.591,13 TL'ye; gıda harcaması ile giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı (yoksulluk sınırı) 31.241,48 TL'ye ve bekâr bir

çalışanın yaşama maliyeti aylık 12.469,98 TL'ye yükseldi. Yani asgari ücrete yapılan zam sadece üç ayda enflasyon artışı karşısında tamamen erimiş durumda. 8 bin 500 TL olan asgari ücretle çalışan milyonlarca işçi, açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm ediliyor ve enflasyon nedeniyle işçilerin sömürüsü katlanarak artıyor. Ücretlilerin milli gelirden aldığı pay son iki yılda yüzde otuz dokuzdan yüzde yirmi altıya geriledi. Çeşitli araştırmalara göre Türkiye'de 16 milyon insan açlık sınırının, 50 milyon insan da yoksulluk sınırının altında yaşam sürüyor.

Yine TÜİK'in mart ayında yayınladığı 2022 yılı çocuk araştırması raporunda 6 ay ve 17 yaş aralığındaki çocukların her gün tükettiklerini belirttikleri yiyecekler arasında en yüksek ora-

nın, yüzde 62,4 ile ekmek veya makarna gibi tahıl içeren yiyecekler olduğu ve çocukların sadece yüzde 12,7'sinin et, balık ve tavuk tükettiği belirtilmişti.

DİSK-AR'ın nisan ayında yayınladığı araştırmaya göre ise ortalama resmi enflasyon farklı gelir gruplarının alım gücünü yansıtmıyor. DİSK-AR'ın yaptığı hesaplamaya göre emeklilerin ve dar gelirliilerin gıda enflasyonu yüzde 88 ile yüzde 102 aralığında seyrediyor. Böylece en yoksul gelir grubu yüzde 102,3 oranında gıda enflasyonu hissederken, en yüksek gelir grubu ise yüzde 51 oranında gıda enflasyonu hissetmekte. Bu durum enflasyonun gelir gruplarına göre önemli ölçüde farklı hissedildiğini ortaya koyuyor. Aynı araştırmaya göre son 20 yılda gıda fiyatları yüzde 1750 artmış durumda. 2005'ten

bu yana TÜFE 1.155 puan, gıda fiyatları endeksi 1.736 puan arttı. 2005'te yüzde 7,9 olan enflasyon oranı 2023'te yüzde 50,5'e yükseldi. 2005'te yüzde 4,8 olan gıda enflasyonu ise 2023'te yüzde 67,9'a çıktı.

AKP-MHP ittifakı, TÜİK vasıtasıyla ekonomik krizin bedelini işçilere ödetmeye devam etmekte kararlı. Masa başında belirlenen enflasyon oranları sadece kitle-sel işçi mücadelesi ile ters yüz edilebilir. Ücretler ve maaşlar düzenli olarak gerçek enflasyon oranında artırılmadığı sürece, ücretleri enflasyon karşısında eriyen işçiler ve emekçiler, krizin bütün yükünü omuzlamaya devam edecekler.

TRUMP MAHKEMEDE AŞIRI SAĞ SOKAKTA

Trump hakim karşısında.

ABD'nin aşırı sağcı eski başkanı, porno filmleri oyuncusu Stormy Daniels'a aralarındaki ilişkiyi gizli tutması karşılığında yaptığı "sus payı" ödemesiyle ilgili hakim karşısına çıktı.

Kendisine yöneltilen 34 ayrı suçlamayı reddeden Trump, 1 saat sonra serbest bırakıldı.

Böylelikle Donald Trump, ABD tarihinde hakkında ceza davası açılan ilk eski başkan oldu.

Trump hakkında halihazırda bir dizi başka soruşturma da devam ediyor. Senato baskınındaki rolü, Georgia eyaletinde seçim sonuçlarını değiştirmeye çalışması ve Beyaz Saray'da kalması gereken gizli belgelerin Florida'daki malikanesi Mar-a-Lago'ya götürülmesi gibi soruşturmalar öne çıkıyor. Ancak bunların bir iddianame haline getirilerek Trump'ın dava edilip edilmeyeceği henüz kesinleşmedi.

Trump ise durumu siyasi bir mücadelenin parçası yaptı ve "Kavgaya hazırız" mesajları veriyor. Geçtiğimiz haftalarda seçim kampanyasının startını veren Trump, "Bu tarihteki en üst düzeydeki siyasi zulüm ve seçim müdahalesidir" diyor ve dava girişimlerini "radikal solcu Demokratların 'Amerika'yı Yeniden Büyük Yap' hareketini yok etmek için cadı avı" olarak tanımlıyor. Aşırı sağcı lidere göre "George Soros tarafından özenle seçilen ve finanse edilen Manhattan Savcısı Alvin Bragg tam bir rezalet. New York'u ele geçiren benzeri görülmemiş suç dalgasını durdurmak yerine, odaklanması gereken cinayetleri, hırsızlıkları ve saldırıları görmezden gelerek Joe Biden'ın kirliliğini yapıyor".

Trump'ın başkanlığı döneminde ve onun dışında elbette ki sayısız suç var. Tüm ezilenlere düşman olan aşırı sağcı bir kapitalist. Ancak ona karşı mücadelede yalnızca ABD mahkemelerinin inisiyatifine güvenmemeliyiz.

Aşırı sağın ve otoriterleşme dalgasıyla ortaya çıkan faşist güçlerin gerilemesi için Bolsonaro örneğinde olduğu gibi bazı seçim sonuçları ve ABD başta olmak üzere birçok yerdeki kitle hareketleri hepimize umut veriyor. Ancak neoliberal merkezilerin anlattığı gibi, işlerin "normale" döneceğini ve bittiklerini düşünemeyiz. Trump göçmenlere düşman, siyahlara düşman, kadınlara düşman, LGBTI+lara düşman, işçilere düşman, iklim aktivistlerine düşman korkunç bir sağcı. Aşırı sağın yükseldiği her yerde ırkçılığa, faşizme ve her tür ayrımcılığa karşı işçi sınıfının merkezinde olduğu birleşik cepheleme örmemiz gerekiyor. Trump ve benzerlerinin hedef aldığı herkesle dayanışmalı, aşırı sağın her hamlesine karşı çıkmak için sokakta mücadele etmeyi sürdürmeliyiz.

FREDERIC LORDON: GREVLERİ KUTLAYAN FRANSIZ DÜŞÜNÜR

Frederic Lordon'un 2016'da yapılan duvar resmi.

ALEX CALLINICOS

Başbakan Emmanuel Macron'un emeklilik maaşlarına saldırması üzerine ateşlenen grev dalgası 1970'lerden bu yana, gelişmiş bir kapitalist ekonominin girdiği en büyük sosyo-politik krizi temsil ediyor. Ve bu mücadeleler sosyolog Frédéric Lordon'un yazdıklarında teorik bir ifade de buluyor.

Le Monde diplomatique internet sitesinde yazdığı blog yazıları, yaşanan kriz üzerine muazzam netlikte yorumlar sunuyor. Lordon'un mükemmel cümle kurmak üzerine bir yeteneği var: "Macron ötekiliği hiçbir zaman kabul etmedi. Yalnızca kendiyi diyalog kurabiliyor: dış dünya diye bir şey onun gözünde yok."

Veya: "İşte karşımızda Intesyndicale'in [sendikalar koordinasyonu] yenilginin eşliğindeki görüntüsü -ki bunu başından beri adeta çağırıyordu, zira tüm çözümleri reddettiği için alternatif bir çözümün zerresine sahip değil." Bu tablo, İngiltere'de RMT ve UCU gibi sendikaların liderlerine de birebir uyuyor. Baştan beri yenilgiye yazgılı bir sınırlı eylemlilik stratejisinin inatla peşinden gittikten sonra şimdi havlu atmanın zamanını kolluyorlar.

Lordon kapitalizme alternatif olarak komünizmi destekliyor, fakat tam olarak bir Marksist sayılmaz. En ünlü temsilcisi Pierre Bourdieu olan Fransız sosyoloji geleneğine daha yakın bir yerde duruyor. Fakat en temelde entelektüel olarak etkilendiği esas isim, büyük 17. Yüzyıl düşünürü Baruch Spinoza gibi görünüyor. *Lordon Sermayenin Gönüllü Köleleri: Spinoza ve Marx Arzu Üzerine (2010)* isimli bir kitap da yazmıştı.

Lordon kapitalistlerin işçileri nasıl olup da kendilerine kâr elde etmek için "saflarına çektiklerini" açıklamak için Spinoza'yı Marx'ın yardımına koşuyor. Bu sentezin, pek çok enteresan iç görü sağlamasının yanında, pek iyi çalıştığını söylemek zor. Ve 2023'ün perspektifinden bakınca kitap oldukça karamsar. Örneğin, Lordon'a göre, neoliberal kapitalizmin işçilerden sınırsızca talep edebilmesinin sebebi, "kuvvetlerin oluşturduğu belli bir manzara ve özellikle direniş kuvvetlerinin durumu, daha doğrusu namevcut oluşu."

Şimdiyse Lordon isyan halindeki bir toplumu coşkuyla karşılıyor: "Şeylerin hâkim düzeninin çözülmeye başlamasıyla olup bitenler gerçekten harikulade. Güçlülerin

güçlerini dayandırdıkları geri çekilme, tecrit ve parçalanma halini paramparça eden, küçük fakat olağanüstü şeyler gerçekleşiyor." Bu fark nasıl gerçekleşti? Benim tahminim 2007-2009 küresel ekonomik krizinin yıkıcı etkisi ve egemen sınıfların çöküşün sorumlusu olan neoliberal politikalarda ısrarcı olması hatta bunları radikalleştirilmesi.

"Yalnızca birkaç on yıllık bir sürede fakat özellikle 2017'den itibaren, bir toplumsal modele diz çöktürüldü. Onlar ülkeye diz çöktürdüler. CGT değil, Intersyndicale hiç değil (ah keşke) – onlar ve yalnızca onlar bunu başardı. Ülke kompetanlar ve uzmanlar tarafından çöküşe sürüklendi. Şimdi ise külliyen düzensizlik hâkim.

"İşte burada karşımıza geç kapitalizmin paradokslarından biri çıkıyor (ki bunlardan bolca bulmak mümkündür): burjuvazinin beceriksizliğinin kendisi bir tarihsel kuvvet haline gelmiş durumda, öyle ki Joseph Schumpeter'e asgari atıfla (kapitalizmin "yaratıcı yıkım" yeteneğini öven bir iktisatçı) "yıkıcı yıkımı" teşhis etmemizi sağlıyor. Veya tam ismini vermek gerekirse: McKinsey."

Bu enteresan bir pasaj, çünkü insanlar İngiltere'de de benzer şeyler söylüyorlar, fakat burada "yıkıcı yıkımı" Boris Johnson'a ve Brexit'e indiriyorlar. Fakat Lordon, Muhafazakârların arkalarında bıraktıkları döküntüyü daha geniş ve daha sistemik bir şeyin semptomu olarak görmeye çağırıyor bizi. Ben buna kapitalizmin kendini yeniden üretme kapasitesinin çöküşü derdim.

2023 yılının sınıf mücadelesinde sahne olduğu patlama, Lordon'un komünizmine çok daha somut bir sınıf içeriği katmış: "Üretenlerin üretim üzerindeki egemenliği – buyurun size çekici bir slogan, ve bu konunun doğrudan muhatabı olan işçi sınıfının çok ötesine uzanan bir şey. Tüm cehaletlerine rağmen başkalarının emeğini başkaları için düzenleme iddiasındakilere, danışmanlara ve planlamacılara gelince, bunlar parazitten başka bir şey değildir ve kesilip atılmalıdır."

Fransa'daki mücadelenin önündeki yol, dümdüz ileri giden bir çizgi olmaktan çok uzak. Ancak bu isyanın, şimdiden yetenekli bir sol entelektüelin bakış açısını netleştirdiğini ve isyanın mantığını bu kadar iyi ifade etmesini sağladığını görmek muhteşem.

Çeviri: Deniz Güngören

NÜKLEERSİZ BİR GELECEK İSTİYORUZ

Tokyo'da nükleer protestosu, Fukushima felaketinin hesabını soruyorlar.

TUNA EMREN

Depremlerin ne kadar yıkıcı olabileceğini biliyorduk da bu kadar büyük kayıplar vereceğimizi öngörememiştik. Daha doğrusu, AKP-MHP yönetiminin el ele verdiği inşaat sektörünün sahtekar ve ağırlı olduğunu biliyorduk da hesaplı kitaplı bir şekilde ölümler üzerinden kazanma planları yapabilecekleri konusunda hâlâ şaşırarak yerimiz varmış. Deprem riski olan bölgelere kartondan rezidanslar dikip depreme dayanıklı lüks konut diye pazarlayabilen bir kötülüğü aklımız almıyor. On binlerce kişiyi öldürdükleri bölgede şimdi bir de nükleer santral riski yükseliyor.

Depremden sonra açıklama yapan yetkililer Akkuyu sahasını incelemeye aldıklarını ve hasar ya da başka bir sorun tespit etmediklerini söyledi. Geçenlerde bir açıklama da Erdoğan'dan geldi. Erdoğan Akkuyu'nun açılışını yapmaya hazırlanıyoruz, "Putin de gelecek" diyordu. Rusya'nın yaptığı açıklamayla anladık ki gelmiyormuş meğer.

Sorun Putin'in gelip gelmemesi değil, zira Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin Ukrayna'da işlediği savaş suçlarından ötürü hakkında yakalama kararı çıkardığı bir savaş suçlusunun, hepimizin karşı olduğu bir ölüm projesinin açılışını yapmaya gelmesi kadar tüyler ürpertici ne olabilir ki?

Akkuyu bir ölüm projesidir, derhal durdurulmalıdır

Sadece deprem riski de değil, Akkuyu santrali, iklim krizinden en çok etkilenecek bölgelerden birinde yapılıyor. Üstelik bu projede, nükleer santrallerin en temel riskini oluşturan atıkların depolanması, taşınması ve bertaraf edilmesi konusunda bir takım tutarsızlıklar var. Dahası, ÇED raporunda, bir nükleer kaza halinde meydana gelebilecek çevresel ve/veya toplumsal yıkımdan kimlerin sorumlu olacağı ya da zararların nasıl karşılanacağına dair yeterli bilgi de bulunmuyor.

Nükleerde en iddialı iki ülkenin (Japonya ve Rusya) tarihin en büyük çevresel yıkımlarından ikisine sebep olduklarını, Akkuyu'yu o felaketlerden birine yol açan şirketin yaptığını da unutmamalıyım.

Nükleer enerji, enerji sorununa bir çözüm sunmaz. Art arda gelmeye başlayan iklim felaketlerini vakit kaybetmeden durdurmaya odaklı projelere ihtiyacımız var ve nükleer santraller onlardan biri değil. Akkuyu'nun inşaatı 20 yıl sürdü, üstelik çok yüksek maliyetli bir yatırımdı ki bu, nükleer projeleri için son derece olağan bir durum. Olmazsa olmaz bir kuralı var bu işin; kurulumu en az 15-20 yıl sürer ve maliyeti de hiçbir koşulda düşürülemez. Bundandır ki bu işe atılacak şirketler önce o devletlerin kendilerine

enerji alım garantisi sunmalarını ister. Diğer bir gerçek de şu; nükleer enerji endüstrisi, dengeli bir üretim (yani enerji talebinin karşılanma garantisi) için, nükleer enerjinin yanı sıra doğal gazın da kullanılması gerektiğini söylüyor. Sonuç olarak, nükleer enerji hiçbir şekilde ve koşulda 'çevre dostu enerji' sınıfına girmiyor. Kaldı ki daha geçenlerde projede bir değişiklik daha yapıp, Akdeniz'de de müsaj sorunu yaratabilecek bir düzenleme gerçekleştirmiş oldular. Denize deşarj edilen soğutma suyunun 35°C'yi aşmayacağına dair en ufak bir ibarenin yer almadığı yeni yönetmelikte tüm sınırlamalar biraz daha gevşetilmiş görünüyor. Anlaşılan o ki Akdeniz'e günde 3 milyon metreküp sıcak su atılacak. Ve sıcaklıkta bir üst sınır bile olmadığına göre, yaratacağı çevresel tahribat beklediğimizden çok daha büyük ölçekli olabilir.

AKP-MHP iktidarı bu ölüm projesini hayata geçiriyor ama bir kaza yaşanması durumunda en ufak bir sorumluluk almayacaklar. Her şeyin olduğu gibi, bunun da bedelini bizlere ödetmeyi planlıyorlar. Oysa bu santrali isteyen, biz değiliz. Başından beri haykırıyoruz; Akkuyu bir ölüm projesidir! Derhal durdurulmalı, yerine geniş ölçekli rüzgar ve güneş enerjisi tasarımları hayata geçirilmelidir.

FRANSA'DA MÜCADELE DALGASI İLHAM VERİYOR

Uyarn grevi sırasında Paris caddeleri.

Fransa'da emeklilik yaşı konusundaki düzenli protestolar, rejimin daha derin bir krizine dönüştü.

Fransa'daki bazı sosyalistler "devrim öncesi dönem", "devrimci kriz" ya da "devrimci potansiyel"den söz ediyor. Haklılar mı ve eğer haklılarsa kitle mücadelesinden devrimci bir dönüşüme doğru nasıl yol alınabilir?

Şu anda emekli maaşları konusunda bir sendikal mücadeleden çok daha fazlası yaşanıyor. Sendikalar tarafından çağrısı yapılan on günlük eylemler büyük grevlere sahne oldu ve milyonları sokaklara döktü. Ancak tabandaki kararlı örgütlenmeden güç alan işçi kesimleri de çöp toplama, rafineriler, enerji, nıhtım, liman ve ulaşım gibi alanlarda süresiz grevlere devam ediyor.

Devrimci bir durumun göstergeleri

Gençler her zamankinden daha kitlesel bir şekilde seferber olurken, hükümet geçen hafta zorunlu ulusal hizmet dayatma planlarından geri adım attı. Bir bakanlık danışmanı "kendi kendimize, patlayıcı bir kokteyle patlayıcı bir madde daha eklemenin iyi bir fikir olmadığını söyledik" dedi.

Geçtiğimiz Perşembe günü, devlet baskısına öfkelenen on binlerce insan polis şiddetine karşı ülke çapında 165'ten fazla gösteriye katıldı. Bazı gösterilere polis acımasızca saldırdı.

Birinci Dünya Savaşı'nın başında yazan Rus devrimci Lenin, devrimci bir krizin bazı belirtilerini şöyle özetlemişti:

Marksistler için devrimci bir durum olmadan devrimin olabilmesi tartışılmaz, daha da öteye, her devrimci durum bir devrime yol açmaz. Genel olarak konuşacak olursak, devrimci durumun özellikleri nelerdir? Aşağıdaki üç önemli özelliği belirtirsek kesinlikle yanılmış olmayız. (1) Egemen sınıflar için bir değişiklik yapmadan egemenlikle-

rini sürdürmeleri mümkün olmadığı zaman; 'üstteki sınıflar' arasında şu veya bu biçimde bir kriz olduğu zaman; bu kriz egemen sınıfın politikalarında ezilen sınıfların hoşnutsuzluk ve kavgınlıklarının ortaya çıkmasını sağlayacak bir yara açtığı zaman. Bir devrimin olabilmesi için 'alttaki sınıfların' eski biçimde yaşamak 'istememeleri' yetmez, 'üstteki sınıfların'da eski biçimde 'yaşayamaz duruma' gelmeleri gerekir; (2) Ezilen sınıfların çektikleri ve gereksinimleri her zamankinden daha şiddetle büyüdüğü zaman; (3) Yukarıdaki nedenlerin bir sonucu olarak 'barış döneminde' soyulmalarına sessizce katlanan ama ortalık karıştığında hem krizin yarattığı koşullar hem de bizzat 'üstteki sınıflarca' bağımsız tarihsel bir eyleme sürüklenmeleri ile, yığınların faaliyetinde önemli bir yükseliş olduğu zaman."

Bu önemlidir çünkü tepedeki bölünmeler "ezilen sınıfların hoşnutsuzluk ve öfkesinin patladığı bir çatlak" işlevi görür. Ancak aynı zamanda "Ezilen sınıfların çektikleri ve gereksinimleri her zamankinden daha şiddetle büyüdüğü" mücadele için de bir kararlılık olması gerekir.

"Ezilen sınıfların acı ve yoksunluklarının daha da keskinleşmesi" ile "kitlelerin faaliyetlerinde önemli bir artış"ın yaşanması toplumsal patlamaların işçi sınıfının siyasal devrimi yönünde ivmelenmesini sağlayabilir.

Leon Troçki' Lenin'in saydığı faktörlerin her birinin diğeriyle etkileşim halinde olduğunu söylüyordu:

"Proletarya ne kadar kararlı ve kendinden emin bir şekilde hareket ederse, ara tabakayı peşinden getirmeyi o kadar iyi başaracak, egemen sınıf o kadar izole olacak ve moral bozukluğu o kadar keskinleşecektir. Öte yandan, egemenlerin moralinin bozulması devrimci sınıfın değerimine su taşıyacaktır."

Devrimci bir kriz basitçe büyüyen bir toplumsal hareketin son noktası değildir. Sınıflar arasındaki keskin ilişkilerin bir sonucudur. Ve aynı zamanda devrimci durumlar toplumdaki gerçek bölünmelerin ortaya çıktığı, hatta

gizlenemez hale geldiği bir andır.

İnsanlar mücadele içinde patronların, polisin, yargıçların, medyanın ve hükümetin düşmanlığı ve ezilenlerin dayanışması hakkında sayısız öge hakkında bilgi sahibi olur ve deneyim kazanımlar. Troçki ayrıca devrimlerin proleter mücadele termometresinde bir noktaya ulaşmakla ilgili olmadığını da söylüyordu: Devrimler "kitlelerin tarihsel olaylara doğrudan müdahale ettiği" anlar olarak görülmelidir.

Devrimci bir kriz, sömürülenlerin ve ezilenlerin, bir parçası oldukları gerilimlerin içinde, sınıf mücadelesinin daha keskin biçimler kazandığı kolektif deneyimin ezilenleribaşka hiçbir süreni yapamayacağı bir şekilde olgunlaştırdığı bir dönemdir. Fakat devrimci bir durumun potansiyel varlığından söz etmek, bugün Fransa'da devrimci bir ayaklanmanın hemen gerçekleşeceği anlamına gelmez. Bu, esas olarak bu günkü direnişin devrimci sonuçlara işaret eden bir süreci başlatmaya yetecek kadar büyük olduğunu gösterir.

Devrimci işçilerin örgütlülüğü

Örneğin Macron'u görevden almak, seçimlerin ve resmi siyasi mekanizmaların ötesinde bir değişimin mümkün olduğunu gösterecektir.

Önemli olan devrimcilerin, sınıf örgütlenmesi aracılığıyla ekonomik ve siyasi mücadeleyi bir araya getiren talepleri ilerletecek kadar güçlü olmalarıdır. Sendika liderlerinden ve reformist siyasi partilerden bağımsız olmaları yaşamsal bir önem arz eder. Amaç, işçilerin kendi potansiyel güçlerinin farkına varması ve parlamenter manevralara ve sahte umutlara bel bağlamaktan uzaklaşmasıdır. devrimci bir örgütün ve devrimci işçilerin her kitlesel isyanda ve bugün Fransa'da atması gereken aslı adımdır.

En iyi talepler işçileri "gerçekçilik" deli gömleğinden

kurtaran taleplerdir. Güncel, pratik ve acil mücadelelerin yanı sıra daha ileriye uzanan, daha genel hedeflere sahip olan mücadelelere de ihtiyaç vardır. Toprak, barış, ekmek ve tüm politik gücün işçi konseylerine verilmesi talebi 1917 Rusya'sından bir örnektir.

Macron'u devirmek, dikkatleri cumhurbaşkanının karar-namelerle emeklilik saldırılarını dayatmasına izin veren Beşinci Cumhuriyet'in son derece antidemokratik ana-yasasını ortadan kaldırmaya yöneltecektir. Bu, işçi sınıfı içinde anayasanın yerine ne konulacağına dair bir tartışma sürecini başlatmalıdır.

İşçiler emeklilik yaşını yükseltme girişimini bozguna uğratmanın yanı sıra, emeklilik yaşını düşürmek için de mücadele etmelidir. Kendilerini sadece emekli maaşları konusunda ajitasyon yapmanın bürokratik darlığından kurtaran işçiler, herkes için ücret artışı çağrısında bulunmalıdır. Grev gözcülüğü ve protesto haklarının tam olarak tanınması ve devletin ve şirketlerin bazı grevcileri para cezası ve hapis tehdidiyle işe geri göndermesine izin veren yasaların kaldırılması için mücadele etmelidirler.

Liderliklerin işlevi ve kapitalist devlet

Bu da liderlik sorununu gündeme getirmektedir. Bu, CGT sendika federasyonunun başında devrimci bir sosyalist olsaydı Fransa'da şimdi bir ayaklanma olurdu anlamına gelmiyor. Liderlik, işçi sınıfının önemli kesimlerini kapsamalıdır, bir öncü işçiler ağı tarafından belirlenmelidir.

Lenin partiyi devrimci bir durumu devrimci bir krizden ayıran şey olarak görür. Parti, sadece bir dizi önemli meseleyi sıralamakla kalmayıp, tüm cephelerdeki mücadeleyi işçi iktidarının omurgası etrafında birleştiren bir araçtır.

Devrimciler, işyeri sorunları için mücadele ederken aynı zamanda işçilerin göçmen karşıtı Darmanin Yasası'na (bu yasa geçerse Fransa'da yabancılar söz hakkı olmaksızın sınır dışı edilebilecekler) ve Müslüman ve siyah insanlara baskı ve zulüm uygulayan tüm önlemlere karşı koymaları gerektiğini söylüyor.

Derin kriz dönemlerinde devlet ve onun güçleri stratejik hedef haline gelir. Devlet, siyasi kontrol ile büyük şirketlerin ekonomik diktatörlüğünün kesiştiği noktadır. Devlet gücünü zayıflatmak için, aşırı baskıcı Brav-M (Şiddet Eylemlerini Bastırmak için Motorize Tugaylar) biriminin kaldırılması ve polislerin el bombası ve gaz cephaneliğinin ortadan kaldırılması gibi talepler olmalıdır.

Tüm bu talepler ancak hem tek tek işyerlerinde hem de işyerleri arasında eşgüdüm sağlanarak taban örgütlenmesinin sistematik bir şekilde büyümesiyle gerçekleştirilebilir.

Tüm bu talepler bugün yerine getirilse bile bu sosyalizme bir gecede ulaşılacağı anlamına gelmez. Ancak işçiler, kapitalist devleti yok edip yerine geçebilecek alternatif güç ve karar alma yeteneklerini ve kaynaklarını görmeye başlayacaktır. Bu süreci saptıran ve geciktiren her şey ölümcüldür. Bu süreci saptıran ve geciktiren her şey ölümcüldür. Bürokratların mücadelenin aktivistlerinin ve sendikalarda örgütlü işçi kitlelerini canını sıkmasına olanak sağlar.

Lenin şöyle yazmıştır: "Her devrimci durum bir devrime yol açmaz. Devrim ancak nesnel değişimlere öznel bir değişimin, yani devrimci sınıfın, kriz döneminde bile asla 'düşmeyen' eski hükümeti yıkacak (ya da yerinden oynatacak) kadar güçlü devrimci kitlesel eyleme geçme yeteneğinin eşlik ettiği bir durumda ortaya çıkar."

Mayıs 1968 Fransa'sı: Bir deneyim

Devrimci liderlik eksik olduğunda, sendika liderlerinin ve reformistlerin ölü eli en güçlü ayaklanmayı bile yanlış yönlendirebilir. Mayıs 1968 Fransa'sı bugünkünden

Öğrenciler ve kadınlar ön saflarda

çok daha büyük bir isyan dalgasına sahne oldu. Öğrenci protestocuların bastırılması muazzam bir işçi hareketini tetikledi.

13 Mayıs'ta, sendika liderlerinin sınırlı vizyonunu aşan muazzam bir gösteri, okul ve üniversite öğrencileri ile ülkenin dört bir yanından gelen işçileri bir araya getirdi. O günlerin tanıklıkları, yürüyüşçüleri "modern kapitalist toplumun ete kemiğe bürünmüş hali, bitmek bilmeyen bir kitle, eğer isterse önündeki her şeyi silip süpürebilecek bir güç" olarak tanımlıyor.

O günden itibaren, ülke çapında 10 milyon işçiyi harekete geçiren üç haftalık bir genel grev başladı. Bu, o zamana kadar tarihteki en büyük genel grevdü. Fabrikalar sadece kapanmakla kalmadı, birçok grevci fabrikaları işgal etti ve üretim yerlerini kolektif siyasi örgütlenme alanlarına dönüştürdü.

Cumhurbaşkanı Charles de Gaulle, ordu ve polisin emirlerine uyup uymayacağından emin değildi. Ancak sendika liderleri ve milletvekilleri mücadelenin yeni bir toplum türü için değil, ücret artışları için olduğunda ısrar ettiler. İşçilerin mücadele ufkunu daha iyi ücretler seviyesine indirgediler, hükümet ve patronlar da bunu kabul ettiler ancak mücadele durulduğunda acı bir intikam dönemi başlattılar.

Devrim imkansız değildi. Sendika bürokratlarının ve reformist Komünist Parti'nin zehirli liderliği yüzünden başarısız oldu. Devrimciler için zorlu görev bugün de benzer bir sürecin yaşanmasını engellemektir.

SİSTEM ÇÖKÜYOR MU?

Kapitalist sistem bir çözülme, dağılma sürecine mi girdi?

Sistemin yıkılmak üzere olduğu, sonunun geldiği iddiasında bulunacak değilim. Ama manzaranın giderek bir "çorap sökücü" görüntüsü verdiği de kesin.

Çorap üç yerden sökülüyor: Birbirini tetikleyen, besleyen, derinleştiren üç yer.

Birincisi, ekonomik kriz.

İkincisi, istikrarlı, orta yolcu siyasî düzenin dağılması.

Üçüncüsü, kitlesel hareketlerin boyutları ve yaygınlığı.

Ekonomik kriz 2007-09 finans krizinden bu yana, 15 yıldır çözülmedi. Kapitalist krizlerin çözülmesi tarih boyunca şöyle gerçekleşirdi: Her sektörde bazı şirketler batır, geri kalanlar batanların mallarını ve pazar payını ele geçirir, kâr oranları tekrar yükselmeye başlar ve ekonomi krizden çıkar. Günümüzde devletler bu sürecin işlemesine izin vermiyor: Şirketlerin boyutları devasa, batmalarının yaratacağı hasar fazla büyük. Dahası, hepsi sıkı bir ağ halinde birbirine bağlı olduğu için birinin batması hepsini etkiler.

Şirketlerin (ve bankaların) batmasını engellemek için devletler 2007-09 krizinde ekonomilere para pompaladı. Bir yandan, ortalık aslen batık olan zombi şirketlerle doldu, bir yandan da bugün iyice keskinleşmiş olan enflasyon sorunu doğdu.

İstikrara alışık ülkelerde siyasetin çözülmeye başlaması en açık biçimiyle Amerika'da görülüyor.

Ben bu yazıyı yazarken, New York'ta Donald Trump'a dava açılıyor. Bu saatlerde mahkemede Trump'ın fotoğrafları çekiliyor ve parmak izleri alınıyor. İddianamede tam hangi suçların yer aldığı henüz bilinmiyor, ama konu Trump'ın ilişkide bulunduğu bir porno film oyuncusunu susturmak için 2016 seçimleri sırasında verdiği parayla ilgili. Buna ek olarak Trump'a daha bir dizi dava açılma olasılığı yüksek.

Fakat yargı (ve Amerikan egemen sınıfı) ciddi bir sorunla karşı karşıya. Davalar açıldıkça, Trump'ı destekleyen aşırı sağcı ve hatta bazı kesimleri faşist olan dev kitle pekiyor, seferber oluyor, her an ayaklanabileme potansiyeli taşıyor. Trump giderek haydutlaşıyor, ama yargılanması da giderek zorlaşıyor, kitlesel kaos yaratma tehlikesi artıyor. İstikrar ihtimali giderek ufukta görünmez bir hâle geliyor.

Üst üste binen ekonomik ve siyasî istikrarsızlık ve karmaşa, 1960'lardan, 70'lerden beri görülmemiş boyutlarda kitlesel hareketlere yol açıyor.

Fransa'da emeklilik yaşının ileri atılmasına karşı gerçekleştirilen protestolar ve İngiltere'de aslen hayat pahalılığına karşı yapılan grevler başka çaresi kalmayan emekçi kalabalıkların öfkesini gösteriyor. Bu eylemlerin kolayca sonlanmayacağı çok açık.

Sistem çöküyor olmayabilir. Ama bu kadar çok yerinden sökülen bir çorabı çöpe atma zamanı gelmiştir.

1915: İŞÇİ SINIFI VE YÜZLEŞME

ATILLA DIRİM

Karl Marx ile Friedrich Engels, 1845 yılının ilkbaharında kaleme aldıkları, fakat yayıncı bulamadıkları için yayınlamadıkları, ancak çok sonra, 1932 yılında basılacak olan *Alman İdeolojisi* adlı eserde, “normal” zamanlarda toplumun genelini neden egemen sınıfla aynı şekilde düşündüğünü açıklıyorlardı: “Egemen sınıfın düşünceleri, her çağda egemen düşüncelerdir: Yani, toplumun maddi egemen gücü olan sınıf, aynı zamanda egemen fikrî güçtür. Maddi üretim araçlarını elinde bulduran sınıf, bu sayede aynı zamanda zihinsel üretim araçlarının da üzerinde denetim kurar; böylelikle zihinsel üretim araçlarından yoksun olanların düşüncelerini de, genel olarak, kendine tabi kılar. Egemen düşünceler, egemen maddi ilişkilerin fikrî ifadesinden, düşünceler halinde kavranan egemen maddi ilişkilerden, yani bir sınıfı egemen sınıf yapan ilişkilerden başka bir şey değildir.”

Toplumun maddi egemen gücü, yani üretim araçlarını elinde bulduran sınıf(lar)ın esas çabası, kapitalist sömürü çarklarının sorunsuz bir şekilde dönmesini sağlamaktır. Yani üretim sorunsuz bir şekilde devam etmeli, işçiler sömürü koşullarını mümkün olduğu kadar gönüllü bir şekilde kabul etmeli, tüketim de yeniden üretimi destekleyecek bir hızda gerçekleşmeli, bu esnada işçilere asgari bir şekilde çalışabilecekleri ve tüketebilecekleri sağlık hizmeti verilmeli, üretim sürecini aksaklığa sebep vermeden sürdürebilecekleri donanımına sahip olmaları için yeterli – ama fazlası değil – eğitimi almalıydılar. Bu liste çok daha ayrıntılandırılmalı ve uzatılmalıdır.

Ancak tarih, sömürülenlerin sömürülmeğe gönüllü olarak rıza göstermemelerinin kanıtlarıyla doludur, hatta bizatihi tarih dediğimiz şeyin kendisi, sömürülenlerle sömürülenler arasındaki mücadelenin bir sonucudur. İşçilerin sömürü koşullarını mümkün olduğu kadar “sorunsuz” kabul etmelerini sağlamak için egemen sınıflar pek çok yöntem ve araç kullanır. Mevcut sömürü düzeninin en iyi sistem olduğu her vesileyle ifade edilir, başka sistemler de mümkün diyenler hayalperest ve sonunda toplum düşmanı dahi ilan edilir,

Istanbul'da 24 Nisan anması - 2019

sömürülenlerin, yani kapitalist sistemde işçi sınıfının birlik içinde sömürü düzenine karşı mücadele etmemesi için sınıf bölünüp parçalanmaya çalışılır. Sınıf, erkek – kadın, hetero – LGBTİ+, yerli – yabancı, yaşlı – genç, Türkiye özelinde Müslüman olan – olmayan, Türk olan – olmayan diye bölünür. Kimi insanların diğerlerinden daha üstün niteliklere sahip olduğu, diğerlerinin bunlara hizmet etmesi gerektiği fikri durup dinlenmeden anlatılır. Hatta bu üstünlük durumu diğer canlılar üzerinde de uygulanır; insan, canlıların en üstünüdür ve diğer canlılar insana hizmet etmelidir. Toplumdaki sömürü ilişkisi, insanlar ve diğer canlılar üzerine uygulanır ve her iki durumdaki sömürülen-sömüren ilişkisi, karşılıklı olarak birbirini besler.

Egemen kapitalist sınıfın ve onun icra organı olan devletin, işçilerin bakışlarını sömürü düzeninin kendisine değil de başka yerlere kayması için düşmanlar yaratması da sıkça rastlanılan bir durumdur. Sovyetler Birliği döneminde “komünizm” hak ve özgürlük mücadelesi yürüten işçileri ve ezilenleri “kötülemek” için kullanılan bir kavramdı. Yunanistan, geleneksel düşman olduğu iddiasıyla her daim düşman olarak gösterilir. Kürtler de batılı işçilere kendilerini yok etmek isteyen emper-

yalist güçlerin maşalığını yapan düşman olarak gösterilir. Bunu en uç noktasını, Türk faşizminin önde gelen isimlerinden Nihal Atsız, oğluna vasiyetinde ortaya koyar. Atsız, neredeyse dünyadaki bütün ulusların isimlerini teker teker saydıktan sonra, oğluna şu şekilde seslenmektedir. “Bu kadar çok düşmanla çarpışmak için iyi hazırlanmalı. Tanrı yardımcın olsun.”

Ancak işaret edilen bütün bu düşmanların arasında Ermeniler özel bir yer tutar. Abdülhamit döneminde yürütülen “ümete dönüş” politikaları temelinde yürütülen Ermeni katliamları, 1915 yılında İttihat ve Terakki'nin tek parti diktatörlüğünde Türk/Müslüman/Sünni esasına dayanan bir ulus devlet kurma projesinin hayata geçirilmesiyle birlikte bir soykırıma dönüştü. Sadece Ermeniler değil, başta Rumlar olmak üzere imparatorluğun Hıristiyan halkları neredeyse son ferdine kadar katledildi, taşınır taşınmaz servetlerine el konuldu ve yeni Türkiye devletinin burjuvazinin sermayesinin önemlice bir kısmı bu kanlı servetle sağlandı. Bu sermaye transferi yapılırken, dağılmakta olan imparatorluğun geniş topraklarından çok sayıda Müslüman, nüfus mühendisliği çalışmalarıyla Ermenilerden (ve Rumlar ile diğer halklardan) boşalan yerlere iskân edildi. Egemen sınıfların sözünden çıkmamaları için de “Buradan başka

gidecek yeriniz yok. Burası son durak. Ermenilerin ve Rumların topraklarına ve evlerine yerleştiğinizi biliyorsunuz. Bunlar geri dönerek sahip olduğunuz her şeyi elinizden almak için fırsat kolluyorlar. Sadece onlar değil; vaktiyle taşeronluğunu yaptıkları emperyalist devletler de aynı fırsatı kolluyor. Sizi ancak biz koruyabiliriz ve bizim dediğimiz her şeyi yapmazsanız, bunlar sizi de bizi de yok edecekler.” korkusu yüreklerine yerleştirildi.

Bu korku, bugün de canlı bir şekilde yaşıyor. Hak ve özgürlük mücadelesi veren öznelerin veya grupların “Ermeni olmakla” itham edilmediği, milyonlarca işçinin ve ezilenin nezdinde “itibarsızlaştırılmadığı” gün yok gibi. Tamamen bir önyargı halini almış olan bu korkunun üstesinden gelebilmek, işçi sınıfının bakışlarını hayali düşmanlardan çevirerek patronlara yönelmek, Ermeni soykırımıyla yüzleşmeyi ve hesaplaşmayı gerektiriyor. Ancak işçi sınıfını ve ezilenleri bunu yapmaya ikna etmek, sınıfın gündelik mücadelesi içinde, sınıfın güvenini kazanmakla mümkün olur.

MATA OTOMOTİV GREVİ: MÜCADELE KAZANDIRACAK

Ankara'ya yürümek isteyen Mata işçileri polis ablukasıyla engellendi. İşçilerinin iş güvenliği önlemlerinin alınması, yönetim ve amirlerin uyguladığı mobing ve baskılara son verilmesi ve yüz 25 ek zam talebiyle bir saatlik iş durdurma kararı, Mata patronunun 650 işçiyi tazminatsız işten atmasıyla fiili bir greve dönüştü. İşçiler patronun direnişi kırmak için her türlü tehdit ve baskı yöntemini kullanmasına, polis ablukasına rağmen, kazanana kadar mücadele perspektifiyle, direnişi sürdürmeye kararlı.

Mata işçileri dünyaca ünlü otomotiv markaları için orijinal yedek parça üretiyor ama aldıkları ücret asgari ücretin biraz üzerinde. Anka haber ajansına konuşan bir işçinin söylediği gibi; “yanlarından geçemeyeceği, kapı kolunu bile tutamayacakları parçaları”, sefalet ücreti karşılığında, astım ve kanser olma riski pahasına üretiyorlar. Aynı işçi taleplerinin toplam maliyetinin patronların bir günlük yeme içme, giyim harcamaları kadar olduğunu söylüyor.

Depremin hemen ardından gerçekleşen grev, işçi sınıfının hem enkazın altında kalmamak hem de devasa boyutlardaki ekonomik krizin faturasını ödememek için verilmesi gereken asli mücadele olduğunu gösteriyor. İşçiler iktidarın ve patronların tehditlerine aldırmandan mücadele ederken hem kendilerini hem de çevrelerini değiştirdiklerini görüyorlar. “Patronun ayağını kırdık, belini kırmak

üzüyoruz” diyen kadın işçiler, iş yerindeki baskı ortamının yol açtığı bunaltıcı atmosfere karşı yan yana mücadeleleri sayesinde nefes almaya başladıklarını söylüyor. AKP, MHP koalisyonunun yarattığı korku iklimi karşısında da nefes almak isteyenlerin sandığa değil, mücadeleye odaklanması gerektiğini gösteriyor bu sözler.

Hatırlanacağı gibi, asgari ücret zammının hemen ardından fabrikalarda ve iş yerlerinde işçiler ücretlerinin iyileştirilmesi talebiyle eylemler yapmaya başlamıştı. Deprem tüm bu eylemlerin yoğunlaşmaya başladığı şubat başında gerçekleşti. Dayanışma seferberliği nedeniyle mücadeleye ara verildi. Ama patronlar bağış kampanyalarını kullanarak, vergi ve reklam giderlerini karşılarken, sefalet ve kötü çalışma koşullarını işçilere dayatmayı aralıksız sürdürdüler. Bazı fabrikalarda saldırılara karşı şimdiden bir mücadele başlamış durumda. Mata işçilerinin grevi bu mücadelelerin önemli bir parçası. İşçiler “ek zam ve iş güvenliği” istiyor. Ancak bu direniş, sefalet koşulları ve depremin emekçi kitlelerde devlete, sermaye ve iktidara karşı öfkesinin bilindiği koşullarda, çok daha büyük bir mücadelenin başlangıcı potansiyeli taşıyor aynı zamanda. Mata patronlarının direnişi yenmek için devletin kolluk kuvvetlerini de dahil ederek, tüm olanaklarını seferber etmesinin temel nedeni de bu.

KARTAL VE KADIKÖY BELEDİYESİ İŞÇİLERİ GENEL-İŞ'İN İŞÇİLERİN SENDİKASI OLMASINI İSTİYOR

Genel-İş Sendikası'nda hemen her hafta yeni bir demokrasi skandalı yaşanmaya başlandı. Sendika yönetimi, seçilmiş yönetimine kayyum atamasından sonra, keyfi bir hareketle, seçilmiş iş yeri temsilcilerinin atamasını yapmadı. En temel demokrasi ilkesi olan seçme ve seçilme hakkının gasp edilmesi karşısında işçiler Kartal Belediyesi önünden Ankara'ya “Adalet Yürüyüşü” düzenlediler. Genel-İş Genel Merkezi önünde “Kayyum darbedir, kayyuma hayır, demokrasi işçilerle” gelecek pankartı açtılar. Yapılan açıklamada Sendika genel merkezindeki küçük bir azınlığın binlerce üyesi olan bir sendikayı yukarıdan dizayn etmesine izin vermeyeceklerini söylediler. İşçilerin hakkını savunmak için kurulmuş sendika yönetiminin kendi bireysel çıkarları peşinde koştuklarını anlatan işçiler, insan onuruna yakışır

bir ücret ve çalışma koşulları talep etmenin suç olmadığına altını çizerek, kayyum anlayışının demokrasi dışı bir anlayış olduğunu vurguladılar.

Kartal ve Kadıköy belediyesi işçileri Genel-İş Sendikası yönetiminin seçilmiş şubeye kayyum atamak, temsilcileri görevden almak, seçilmiş temsilcileri görevlendirmemek, toplu iş sözleşmelerini işçilerin onayı dışında imzalamak, şube seçimlerine müdahale etmek gibi demokrasi dışı pek çok pratiğine karşı, aylardır mücadele ediyorlar. Şeffaflık ve katılımcılık ilkesinden taviz vermeksizin, mücadelenin her safhasında taban örgütlenmelerinin oluşturulması, sendika yöneticisinin ücretinin ortalama işçi ücreti kadar olması gibi sendikal demokrasinin olmazsa olmaz temel talepleri için mücadele ediyorlar.

MÜCADELENİN İÇİNDEN

Volkan Akyıldırım

İNSANCA ÜCRET MÜCADELESİNDE ÖNEMLİ ETAP

Kamuda çalışan 700 bin sendikalı işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri gazetemiz yayınladığı sırada başlamış olacak.

Çoğu Türk-İş'e bağlı sendikalara üye olan işçi kitlesinin bir kısmı da Hak-İş üyesi. İki sendika, 2023 yılında gerçekleşecek ücret artışı ile ekonomik ve sosyal hakları içeren bir protokole imza atacak. Karşılarındaki patron kolтуğunda ise devleti yöneten iktidar var.

Bu protokol sadece 700 bin kamu işçisini ilgilendirmiyor. Sözleşmeli, memur ya da mevsimlik gibi statülere bölünmüş durumda kamuda çalışan yaklaşık 3 milyon işçinin ücretleri de belirlenmiş olacak.

Peki sendikalar pazarlık masasına hangi taleplerle oturacak?

TÜRK-İŞ ve HAK-İŞ heyetlerinin ortak metnine göre, “aylık brüt taban ücretin 15 bin liraya yükseltilmesi, bunun yapılmasının ardından bütün ücretlere yüzde 15 refah payı ilave edilmesi” talebi öne çıkıyor. Ayrıca taban ücret artışı ve refah payının eklenmesinin sonra, birinci altı ay için yüzde 45, ikinci, üçüncü ve dördüncü altı aylar için yüzde 5'er zam ve enflasyon farkı isteniyor.

Sendikalar bayram sonuna, yani 23 Nisan'a kadar taleplerinin yerine getirilmesini istiyor. Fakat bu talepler konusunda işverene baskı yapmak için eylem ya da greve ilişkin henüz bir program ortaya konmadı.

İktidarın masaya getireceği miktar ne olursa olsun, kamu ya da özel fark etmeden, işçilerin yoksulluk sınırı üzerinde, insanca yaşamaları için 4 kişinin yaşadığı bir haneye giren gelir miktarı 31 bin liranın üzerinde olmalı. Yüksek enflasyon yüzünden asgari yaşam maliyetleri artıyor. Bir evde iki asgari ücretli çalışsa bile, gereken gelire ulaşamıyor.

Türkiye işçi sınıfının en örgütlü kesimini oluşturan kamu işçileri, gelir kaybını giderecek, enflasyon oranında artışla ücretlerin erimesini durduracak, yoksulluk sınırını aşan bir sözleşmeye imza atarsa, bu örnek olacak ve tüm işçi ücretlerini yukarıya çekecektir.

Kamu toplu sözleşmelerinde taleplerini duyuran işçilerle hep birlikte dayanışalım! Onlar kazanırsa, hepimiz kazanırız.

KADINLAR KONUŞUYOR, ERKEKLER KÜSKÜN

TUNA EMREN

Oscar ödülleri kerameti kendinden menkul bir gişe filmine yenilmiş olsalar da hak ettikleri yeri gönlümüzdeki bulan iki film izledik bu yıl. İlki, Martin McDonagh'ın masalsi filmi "Inisherin'in Ölüm Perileri"ydi. İkincisiyse derdini ekrana Sidney Lumet seviyesinde ("12 Kızgın Adam") bir ustalıkla yansıtmayı başaran Sarah Polley'nin "Konuşan Kadınlar"ı.

Erkeklerin derdi

McDonagh, Brendan Gleeson ve Colin Farrell ikilisini ilk kez bir araya getirdiğinde, hepimizin gönlünü fetheden *In Bruges* filmi çıkmıştı ortaya. O gün bugündür bu ikiliyi bir kez daha izleyebilmeyi bekliyorduk ki nihayet o da oldu, ilkinde yarattığı rollerin bir ters mühendislik versiyonunu sundu bizlere.

İrlanda'da iç savaş yılları. Kurgusal bir adada yaşayan Colm (Gleeson) ve Pádraic (Farrell) anakaradan yükselen silah seslerini duyuyor, IRA'ya atıfta bulunuyorlar. Anakaradaki çatışma, bu iki dostun birdenbire gerilmeye başlayan ilişkilerinde tekrar ediyor kendini. Bazen çatışmanın bir metaforu haline geliyor dostlukları, kimi zaman da bir zen meseline (koan) dönüşüyor. Koanlar, "düşünerek çözemeyeceksin" mesajını vermek için kullanılırdı. Colm da öyle yapıyor eski dostu Pádraic-

Konuşan Kadınlar.

Inisherin'in Ölüm Perileri

c'e, artık onunla arkadaş olmak istemediğini söylediğinde.

Inisherin, bizleri kimi zaman histerik gülme krizlerine sokan ama esasen yutması zor bir lokma gibi boğazımızda takılı kalan bir film. Daha entelektüel bir yaşam sürmeye ya da belki 'iyi-kötü'nün ötesine geçmeye kararlı Colm ile onun çok da zeki olmayan ama zeki olmasına gerek de olmayan tatlı ve mutlu dostu Pádraic basit hayatlar süren iki karakter. Ne var ki Pádraic ve Colm'un kavgasının altında bir şeyler uşulduyor.

Colm kararını vermiştir, eski arkadaşına bu kararından dönmeyeceğini göstermek için ne gerekiyorsa yapar. Onun kararlılığı karşısında çaresizliğe sürüklenen Pádraic'in ısrarcı tutumunu her iki karakterin de aşırılıkların bir türlü dizginlenemediği tuhaf bir deliliğe sürüklenmesine sebep oluyor. Yönetmenin, cennet gibi görünen bir toplumun dokusunu yavaş yavaş parçaladığı filmde, Colm'un Pádraic'le soh-

bet etmek dahi istememesini, ilkinin ağzından bir türlü dökülemeyen şu mesajla okuyoruz; iyi bir insan olabilirsin, elinden gelen her şeyi yapmış da olabilirsin ama hayat böyledir işte; o nedensel beklentilerini katlayıp cebine koyabilirsin.

Film hakkında yazılabilecek çok şey var elbette, ancak gazetemizin bu bölümünde hepsine değinecek kadar yerimiz yok maalesef. Dolayısıyla asıl meseleye, "Konuşan Kadınlar" ile kesiştiği yere gelelim.

Diskuru ekrana yansıtma ustalığı: Sıra kadınlarda

Kadınlar Konuşuyor, Miriam Toews'un romanından uyarlandı ki Toews da Boliviya'daki bir Menonite yerleşiminde yaşanmış gerçek bir hikayeyi aktarıyordu. 2011 yılında bu topluluktan yedi erkek, yaşları 5 ila 65 arasında değişen kadınlara yüzlerce kez tecavüz etmekten suçlu bulundu.

Patriyarkanın korkunç zulmün-

de yaşamaya zorlanmış kadınların bir araya gelip ne yapacakları konusunda bir karar almaya iten bir dünyadayız bu kez. Burada kalacak ve daha iyi bir kültür yaratma mücadelesi mi verecekler yoksa yapılabilecek en iyi şey çekişmek mi...

Polley de tıpkı erkeklerin konuştuğu – ya da konuşmadıkları – filmde olduğu gibi bir tiyatro oyunu tasarlamış. Fakat bu kez kesintisiz diyaloglara tanık oluyoruz. Hiçbir şekilde didaktik olmayan, ekrana taşıdığı diskuru, var olan tartışmaların her yönüyle sunabilen bir film bu. Tüm o tartışmaları küçük cam kırıkları olarak saçmış kadınların durduğu bu zemine; dikkatle yürümek, her adımlarında dönüp birbirlerine bakmak, bir ömür boyunca taşıyacakları bu travmayı enine boyuna tartışmak zorundalar.

Kadınlar, 'konuşmayan erkeklerin' kırılğan erkeklik şiddeti sergileyip durdukları o dünyanın gerçek yüzüne çeviriyor ob-

jektifi: Zaman, mekan ve dilin özgürlükleri de toplumsal cinsiyet eşitsizliğine tabi.

Rooney Mara, Claire Foy, Jessie Buckley, Frances McDormand gibi fevkalade oyuncuların canlandırdığı karakterler, yüklerini kabullendiklerini gösteren o yüz ifadelerini hiç terk etmiyorlar ama kimi anlarda alaycı bir bilgelik de ışıltıyor o yüzlerde. Performanslarını öyle incelikli, öyle güzel ayarlamışlar ki fikirlerini ve öfkelerini çarpıştırıp, ayrılmakla kalmak arasındaki tartışmayı giderek daha da derinleştirirken, birden fazla bakış açısının aynı anda yan yana gelen eşit ağırlığı karşısında izleyici de bir oraya bir buraya savruluyor. Besteci Hildur Guðnadóttir de bugüne dek bestelediği en dokunaklı eserlerle eşlik ediyor bu tartışmalara.

Bir yanda konforlu yeşil dünyalarında didişip duran erkekler, diğer tarafta ise cam kırıklarıyla dolu bir zeminde yürümek zorunda kalan kadınlar.

Pádraic'in kız kardeşi rolündeki Siobhan (Kerry Condon) filmdeki anlatının neresindeydi örneğin? O da kalıp bu adamları kendilerinden kurtarmak ile onların dünyasında kendisine biçilmiş bu küçücük rolden fazlası olduğunu gösterecek şekilde çekip gitmek arasında bir seçim yapmaya zorlanmıyor muydu?

PORTRELER

Can İrmak Özınanır

LEV SEDOV

Lev Sedov, 1906 yılında Rusya'nın St. Petersburg kentinde doğdu. St. Petersburg kenti henüz bir yıl öncesinde, Rusya'daki işçi sınıfının kendi iktidar organları olan sovyetleri yarattığı kentti. Sedov, bu devrimin içine doğdu. 1905 Devrimi'nde sovyetin liderliğini yapmış olan Lev Troçki ve Natalya Sedova'nın oğlu olarak dünyaya gelen Sedov'un hayatı devrimci mücadele içinde geçecekti. Sedov doğduğunda babası Troçki, devrime katılmış olmasından dolayı hapisanedeydi.

1917 Ekim Devrimi'nden sonra Troçki'nin oğlu olarak ayrıcalıklı bir konumda görülmek için 11 yaşında ailesinden ayrı yaşamaya başladı. Matematik alanında istisnai bir başarı gösteren Sedov, Yüksek Teknik Akademi'de okudu. 1923 yılına gelindiğinde Sedov artık devrimi savunmaya kendini adanmış bir Marksist'ti.

1925 yılında evlendi ve bir çocuğu oldu. Sedov'un ilk gençliği Rusya'da bürokrasinin Josef Stalin öncülüğünde yükselişe geçtiği yıllara denk geliyordu ve bütün enerjisini bürokrasiye karşı Sol Muhalefet'in inşasına ve bu fikirlerin komünist gençliğe taşınmasına harcıyordu.

1927 yılında Sol Muhalefet tasfiye edildi, Troçki ve Natalya Sedova, SSCB sınırları içindeki Kazakistan'a sürgüne gönderildi. Sedov, ailesini Moskova'da bırakarak babası ve annesiyle beraber Kazakistan'a gitmeye karar verdi. 22 yaşındayken Troçki'nin asistanlığını yapıyordu, sürekli polis gözetimi altındaki evden, Stalinizm muhaliflerine ulaşmak için bilgi-belge taşıma işi Sedov'undu. Ayrıca Rus Muhalefet Bülteni'nin editörlüğünü yapıyordu.

1929 yılında Troçki, Sedova ve Sedov bu sefer SSCB'nin tamamen dışına, İstanbul'a sürüldü. 1931'de ailesinin teşvikiyle, okumak için Almanya'nın başkenti Berlin'e taşındı. Burada da Muhalefet Bülteni'nin editörlüğüne devam etti ve bir yandan Rusya içindeki muhaliflerle temas sürdürerek Muhalefet Bloku'nun oluşmasına yardımcı oldu. Muhalefet Bloku, Rusya'daki farklı muhalifet gruplarının bir araya gelişiyle oluşmuştu, içinde Zinovyev-Kamenev kanadından unsurların yanı sıra daha sonradan Stalinizm'in önemli parçası olmuş isimler de yer alıyordu. Bu blokun oluşmasında Sedov hayatı rol

üstlenmişti. Ancak SSCB gizli polisi (GPU) 1933 yılında bu girişimi fark etti ve pek çok üyesini cezalandırdı.

1933 yılında Hitler'in Almanya'da iktidarı ele geçirmesinden hemen önce Sedov, Berlin'i terk ederek Paris'e gitmeyi başardı. Fransa yıllarında da hem aktif olarak oradaki sınıf mücadelesine katıldı, hem de Troçkist hareketin önemli bir militanı olarak faaliyet yürüttü.

1936 Moskova Duruşmaları, SSCB'deki rejimin devrime aktif katılan Bolşeviklerin tamamına yakını tasfiyesine sahne oldu. Stalin öncülüğündeki bürokrasi aralarında eski müttfiklerinin de bulunduğu önemli isimleri uydurma gerekçelerle idam etti. Troçki ve Sedov, bu mahkemelerde giyaplarında yargılandılar. Sedov aynı yıl kendi eseri olan Moskova Duruşmaları Üzerine Kızıl Kitap'ı yazdı.

1939 yılında Sedov, apandisit hastalığı yaşadı, kimi kaynaklara göre bu sanıldığı gibi apandisit değil, bağırsak zehirlenmesiydi. Yanı başında çalışarak kendini Sedov'a bir dost ve yoldaş olarak kabul ettiren bir GPU ajanı olan Mark Zborowski tarafından Beyaz Rusların açtığı bir kliniğe yatırıldı. Ameliyattan sonra komplikasyonlar yaşayan Sedov'a müdahale edilmedi ve birkaç gün içinde hayatını kaybetti. Sedov, Troçki'nin oğlu olarak değil başlı başına bir devrimci Marksist olarak değerliydi ve ölümü Stalinizm'in eseriydi.

MARKSİZM 2023: 'BİZİM OLANI NASIL GERİ KAZANACAĞIMIZI TARTIŞACAĞIZ'

Marksizm 2023 toplantıları 5-7 Mayıs tarihlerinde, Cezayir Toplantı Salonu'nda gerçekleşecek. Marksizm 2023 Komitesi'nden Dila Ak sorularımızı yanıtladı.

Karl Marx.

Bu seneki Marksizm toplantılarının bağlamı nedir?

Dila Ak: Bağlamından önce nasıl bir politik iklimde bu toplantıları yaptığımızı hatırlamak lazım. Hepimizin bildiği gibi 14 Mayıs'ta Cumhurbaşkanı ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçiminin gerçekleşecek. Bu yılki Marksizm bu aşından ayrıca bir öneme de sahip. 15 Mayıs sabahı yepyeni bir Türkiye'ye uyanabiliriz. Bu elbette bugünden o güne kadar nasıl bir mücadele sürdürüleceğiyle de yakından ilgili. Elbette seçimler önemli bir gündem ama dünyaya yakından bakınca hayatın seçimlere indirgenemeyecek kadar canlı bir sınıf mücadelesiyle dolu olduğu görülüyor. Geçtiğimiz yıl İran'da yaşanan kitle eylemleri, kadınların özgürlük mücadelesi, bu yılın başından beri harekete geçen Fransız işçi sınıfı ve gençlerin son bir ayda tam anlamıyla patlayan öfkesi ilham veren mücadele dalgalarına örnek. İsrail'de pek örneğine rastlayamadığımız on binlerce insanın Netanyahu'ya karşı gösterileri de sayılabilir.

Marksizm tüm canlı mücadelelerin tartışıldığı bir deneyim alanı olacak.

Yine de seçim tartışmaları da yer alacak değil mi programda?

Elbette yer alacak. Seçimleri önemsiz görmek ve her seçimi boykot etmek sosyalistlerin sahipleneceği bir tutum olamaz. Seçimden tam bir hafta önce seçim tartışmasını da yapmış olacağız Marksizm'de. Biz çok uzun bir süredir seçimlerin seçimlere indirgenemeyecek kadar önemli olduğunu savunuyoruz. Ne yazık ki dünyanın değinmeye çalıştığımız canlı mücadelelerine bakınca Türkiye'de seçim tartışmaları, genel merkezler tarafından belirlenen milletvekilleri listeleri üzerinden dönen tartışmalar şeklinde ilerliyor. Seçimler mücadelenin bir evresi ve kendisinden sonra başlayacak mücadelelerin ateşleyicisi olarak ele alınmalı. Marksizm 2023 toplantılarını düzenleyen DSİP, bu seçimlerde, esas olarak "Sokakta mücadele/sandıkta Yeşil Sol!" sloganını öne çıkartıyor. Seçime mücadeleyle hazırlanmak hem seçimi kazanmanın en etkili yoludur hem de seçimden sonra egemen sınıfın saldırılarına karşı tüm ezilenleri donatır. Yine dünyadan bir örnek vermek gerekirse, Bolsonaro seçildiği gün Bolsonaro karşıtları bir gün boş durmadılar ve sürekli yığınsal eylemlerle Bolsonaro'ya hayatı zindan ettiler. Sonunda bu diktatörlük meraklısı ve Amazon ormanlarının katili seçimi kaybetti.

Bu yıl hani konular var programınızda?

Bu yılki Marksizm'in toplantı konuları kabaca kitle hareketleri, depremin yarattığı yıkımın kapitalizm ve iktidarın mantığıyla ilişkisini, solun milliyetçilikle sınınavı, otoriterizm-faşizm-parlamentarizm benzerlikleri/farklılıkları, iklim krizi, göçmen düşmanlığı, kadın ve LGBTI+ özgürleşmesi, işçi sınıfı mücadeleleri, savaş ve emperyalizm, "Cumhuriyetin ötekileştirdiklerinin 100 yılı", müzik ve direniş, medya ve yüzleşme ve tabii ki seçimler.

Özellikle İngiltere'de The Guardian gazetesinin başlattığı ilginç tartışmanın bir benzerini Marksizm 2023'te yapmaya çalışacağız. Gazete, kendi geçmişinde kölecilik bağlarının araştırılması için çaba gösterdi. Biz de medya tartışmasında medyanın 1915'ten bugüne azınlık bırakılan halkların yaşadıkları süreçte nasıl bir rol oynadığı ele alacağız.

Marksizm toplantıları neden önemli?

Bu toplantılar aracılığıyla hem yaşadığımız yerde, hem dünyada olan bitenleri anlamaya çalışıyoruz, dünyayı ve gelişmeleri devrimci sosyalist bir bakış açısıyla yorumlayarak ve yaşanan deneyimlerden ilham alarak mücadeleyi nasıl güçlendirebileceğimiz üzerine fikirleri ve örgütlenmeyi konuşuyoruz, baskıya, sömürüye ve yıkıma karşı çıkmakla kalmayıp, kapitalizmin ve egemen sınıfların sömürsünü ifşa ediyoruz, yüzleşme öneriyoruz ve neden kârlarını insanlığın ve canlı yaşamının önüne koyan bir sisteme karşı çıktığımızı ve neden ihtiyacımız olan şeyin bu sistemi yıkmak olduğunu tartışıyoruz. Marksizm toplantıları çok sayıda insanın hep birlikte sosyalist bir dönüşümün dinamiklerini tartıştığı ve savunduğu bir platform. Bunları yaparken de tarihsel gelişmeleri baz alarak fikirlerimizi temellendiriyoruz.

Üstelik son zamanlarda yaşadığımız tüm yıkımlar ve kayıplar sonrasında, bu kötü havayı dağıtmaya, gerçekçi alternatiflerimizin olduğunu konuşmaya, bizim olanı nasıl elde tutacağımızı ya da geri kazanacağımızı tartışmaya ve kendi geleceğimizi inşa etmeye ihtiyacımız var. Bunun için enternasyonalist, kitlesele bir devrimci örgütlenmenin neden ihtiyaç olduğunu konuşmak da çok önemli.

Gündemi beraber tartışıp, etrafımızda ve dünyada olan bitenlerle ilgili politikalar geliştirirken, gelin hep beraber nasıl örgütleneceğimizi de konuşalım.

DÜNYAYI BİRLİKTE DEĞİŞTİRELİM

Sosyalist İşçi gazetesini yayınlayan DSİP üyelerinin savunduğu temel fikirler:

AŞAĞIDAN SOSYALİZM

► Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

REFORM DEĞİL DEVRİM

► İçinde yaşadığımız sistemin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur. İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir. Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.

KADINLARIN ÖZGÜRLÜĞÜ

► Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur. Toplumsal cinsiyetçiliğe taviz veren, kadınların özgür olmadığı bir sosyalizm olmaz, kadınların bugünkü mücadelesi ve sosyalizm olmadan da kadınlar nihai özgürlüğü kazanamaz.

ENTERNASYONALİZM

► Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar. Tek bir ülkede sosyalist devrim ancak bu devrim bir dünya devrimiyle desteklendiği ölçüde sosyalizme doğru ilerleyebilir.

IRKÇILIĞA DURDE!

► Sosyalistler ırkçılığa ve milliyetçiliğe karşıdır. İrkçılık tazviz verilebilecek bir fikir değildir.

LGBTİQ+LARIN ÖZGÜRLÜĞÜ

► LGBTİ+'ların özgürlük mücadelesi tüm ezilenlerin özgürlük mücadelesinden bağımsız düşünülemez. Sosyalistler bu mücadelenin en önünde yer alırlar.

SAVAŞA HAYIR!

► Bizler tüm savaşlara karşıyız. Aynı zamanda biliyoruz ki kendi egemen sınıfını savunan, aynı zamanda antikapitalist olmayan bir antiemperyalizm milliyetçiliği savunmak anlamına gelir ve milliyetçiler gerçekten savaş karşıtı olamazlar.

HALKLARIN EŞİT KOŞULLARDA KARDEŞLİĞİ

► Sosyalistler bütün ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar, bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.

İKLİM KRİZİ KAPİTALİZMİN ÜRÜNÜDÜR

► Hem iklim değişimini durdurmak hem de nükleer, kömür, petrol, gaz gibi tehlikeli ve kirlili enerji kaynaklarının kullanılmasını engellemek, işçi sınıfının sosyalizm mücadelesinin temel bir ögesidir.

STALİNİZM SOL DEĞİLDİR

► SSCB, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistidir. İşçilerin ücretli emek sömürsüne maruz kaldığı, aşağıdan yukarıya doğru işleyen özyönetim organlarının ortadan kaldırıldığı ya da olmadığı, dolayısıyla işçi sınıfının siyasal iktidarı kolektif bir şekilde ellerinde toparlayamadığı rejimler sosyalist rejimler olamaz.

DEVİRİMCI PARTİ

► Sosyalizmin gerçekleşebilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadelecisi kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

► Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır.

► İşçi sınıfının kurtarıcılara ihtiyacı yoktur. Sosyalizm, işçi sınıfının kendi eylemi, kendi mücadelesinin ürünüdür.

Siz de bu fikirleri savunuyorsanız, Devrimci Sosyalist İşçi Partisi'ne üye olarak antikapitalist bir odağın inşasına katkı verebilirsiniz!

FINLANDİYA NATO'YA KATILDI SAVAŞI TIRMANDIRACAKLAR

Savaşta yıkılan evlerine bakan Ukraynalı anne ve çocuk.

Finlandiya'nın NATO ittifakına katılmasıyla Avrupa daha tehlikeli bir yer haline geldi. Bu, NATO ile rakibi Rusya arasında doğrudan silahlı çatışmaya ve savaşa doğru gidişin daha da hızlandığına işaret eden bir gelişme olarak görülmeli.

Finlandiya onlarca yıldır Avrupa'daki NATO üyeleri ile Rusya arasındaki huzursuz rekabet arasında sözde tarafsız bir devletti.

Ancak Rusya'nın geçen yıl Ukrayna'yı işgal etmesinden bu yana, Avrupa'daki ülkeler giderek askerileşen ve saldırganlaşan iki kamp arasında savruluyor. Şimdi NATO'nun Rusya sınırında bir askeri gücü daha oldu.

Finlandiya NATO'ya katılmak daha yeni, sadece yıl başvuru. Üyelik süreci normalde yıllar sürer ve NATO'nun her üyesinin onay vermesi gerekir. Bu kez süreç çok hızlı bir şekilde işletildi. Komşu İsveç de yakında Finlandiya'ya takip edecek gibi görünüyor.

Finlandiya, Kürtlerle çatışan NATO üyesi Türkiye'yi memnun etmek için orada yaşayan Kürt aktivistlere baskı uygulayacağına söz vermek zorunda kaldı.

Ayrıca sürekli savaşa hazır olmak için her yıl milyarlarca dolar harcamayı taahhüt etmek zorunda. Dolayısıyla, tam da üyelik başvurusu onaylandığı sırada seçilen yeni sağcı hükümet NATO'ya çok uygun.

NATO liderleri için bu, Batı'nın Avrupa'ya daha fazla yayılma hırsının ete kemğie bürünmesi için bir çok olumlu bir gelişme. İttifakın genel sekreteri Jens Stoltenberg'in geçen ayın başlarında söylediği gibi, "Başkan Putin, Avrupa'da daha az NATO alanına sahip olmak amacıyla Ukrayna'yı işgal etti. Tam tersini elde ediyor. Avrupa'da daha fazla NATO olacak".

NATO uzun zamandır Batı'nın askeri ve ekonomik rakibi Rusya'yı çevrelemek amacıyla genişleme ve büyüme arayışında. NATO'ya 1990'dan bu yana 13 ülke katıldı ve sınırın 800 mil doğuya taşındı. NATO aynı zamanda diğerleriyle "birlikte çalışabilirliğini"-birlikte savaşabilme yeteneğini arttırmaya çalışıyor. Bu da orduların silahlandırılması, eğitilmesi ve Avrupa'nın dört bir yanında savaşa hazır askerlerin konuşlandırılmasını gerektirdi.

Birkaç yıl süren bu evre geçen yıl Ukrayna'da savaşın başlamasına yol açtı. Rusya'nın Ukrayna'yı işgali bu süreci sadece hızlandırdı.

Rusya ise NATO ülkelerine daha yakın olan müttefiki Belarus'a taktik nükleer füzeler yerleştirme tehdidinde bulundu. Finlandiya'nın NATO'ya girmesine Finlandiya'ya yakın

bölgelerde kendi askeri gücünü arttıracaklarını söyleyerek karşılık verdi.

Bu da sınırın ötesinde Fin ve Rus askerleri arasında silahlı bir çatışma ihtimalini korkutucu bir şekilde gündeme getiriyor.

Bunun her iki taraf için de "savunmacı" bir yanı yok. Bu, Avrupa'da askeri ve ekonomik hakimiyet için dünyayı parçalamaya hazırlanan iki rakip gücün gerilimi tırmandırmasıdır.

Savaş güdüsünü sona erdirmenin yolu bu döngüyü kırmaktır. Bu da NATO'nun genişlemesini alkışlamak değil, sona ermesini talep etmek anlamına geliyor.

Z YAYINLARI
GAZETE
DAĞITIMCIMIZDAN
İSTEYİN

